Пам'ятайте про Україну!

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація
"Svoboda" 30 Montgomery Street
Jersey City N J 07302
Телефони (201) 434-0237
(201) 434-0807
з Ню Йорку (212) 227-4125
УНСоюзу (201) 451-2200
з Ню Йорку (212) 227-5250

РІК LXXXVII. Ч. 45. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, ВІВТОРОК, 26-го ЛЮТОГО 1980 ЦЕНТІВ 25 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, TUESDAY, FEBRUARY 26, 1980 No. 45. VOL. LXXXVII.

ВШАНУВАЛИ 88-РІЧЧЯ УРОДИН ПАТРІЯРХА ЙОСИФА СЛІПОГО

Ню Йорк, Н. Й. (О.Соневицька). — Святочним концертом 17-го лютого торжественно відзначено день уродин нашого Блаженнішого Патріярха. Виповнена по вінця велика заля Народного Дому в Ню Йорку створила святковий настрій.

По відспіванні „Молитви за Патріярха" І. Недільського у виконанні злученого хору ім. А. Шептицького з церкви св. Юра в Ню Йорку і хору „Боян" з Перт Амбою (35 осіб), пані Дарія Кузик у святочнім слові пригадала тернистий шлях нашого Блаженнішого на засланні, його несподіване звільнення, невтомну працю на волі, передусім його клопотання про патріярхат, що нам правно належиться, але через різні незгоди й інтриги не лише чужих, але й своїх, не можемо з'єднано виступити за свої належні права.

Прелеґентка далі говорила про працю Патріярха для нашої Церкви і народу, згадати б собор св. Софії, „Патріярший Двір" з чудотворною Жировицькою Матір'ю Божою Український Католицький університет і багатющу видавничу і наукову діяльність. Промова була дуже добре опрацьована і виголошена.

„Отче Наш", вірш Зої Когут у виконанні Стефи Назаркевич, зворушив присутніх. Ляриса Магун-Гурин, надійна молода співачка, відспівала три пісні: „Під Твою милость", муз. І. Соневицького; „Вечірню пісню", муз. К. Стеценка, і „Молитву" з опери „Запорожець за Дунаєм", при акомпаньяменті Марти Мачай, не лише доброї піяністки, але й здібної акомпаньяторки.

Псалом Бортнянського „Цей День , що його сотворив Господь" і ірмос „Тобою радується Благодатная" виконали злучені хори під керівництвом проф. Р. Левицького, досвідченого диригента, відомого бандуриста-соліста. Святом звеличено 88-річчя з дня народження нашого Князя Церкви.

У Клівленді вітали Раїсу Мороз у часі свята героїнь

Клівленд (Степан Кікта). — Від років чотири жіночі організації Великого Клівленду вшановують спільно українських героїнь в неділю місяця лютого,найближчу до дати замучення незабутньої Ольги Басараб (1890 - 12-го лютого 1924) відповідною імпрезою.

В цім році організування Свята припало на Союз Українок Америки, який разом з Українським Золотим Хрестом, Сестрицтвом при соборі св. Володимира і Об'єднанням Жінок Організації Чотирьох Свобід України відбув „Свято Героїнь" у неділю 17-го лютого в авдиторії св. Йосафата в Пармі. Цим разом Свято проходило у винятковій атмосфері, бо на ньому виступала зі Словом українська дисидентка Раїса Мороз, яка приїхала з України до ЗСА 5-го липня минулого року.

Перед полуднем були відправлені св. Літургія в соборі св. Володимира та Молебень у церкві св. Йосафата. На громадськім зібранні пополудні вшановано усіх героїнь народу, а доповідачка Раїса Мороз розповіла про життя подруг чи матерів відомих українських політичних в'язнів у СССР, а також і про своє власне життя у часі в'язнення її чоловіка.

Голова Окружної Ради СУА інж. Ірина Кашубинська привітала Дорогу Гостю, а члени молодечих товариств запалили вогонь перед декорацією на сцені, символізуючи терплячу жінку, та смолоскипи у своїх руках. Членки Т-ва Української Студіюючої Молоді Галя Сліпець, Надя Сохоцька, Христя Сушко та Ірина Кулик відтворили, приготований головою ТУСМ Іркою Фаріон, монтаж частини спомину Оксани Мешко „Між смертю і життям".

Після зібрання відбулася в домівці СУА зустріч з пані Раїсою Мороз, а по двох годинах цікавих розмов і взаємних інформацій прийшлося прощатися з Гостею і скоро відвозити на летовище. Підкріплені на дусі, а може і з новими постановами пожвавити працю і жертвенність, поверталися слухачі до своїх домів. (Сніги і мороз на дворі нагадували зиму в Карпатах).

На радіовій програмі Організацій Визвольного Фронту (хвилі 106 ФМ) о год. 7:30 ранку в неділю Дарія Городиська прочитала вичерпну доповідь про новітніх героїнь українського народу, який бореться за незалежність.

Щоденник „Плейн Ділер" у числі з понеділка 18-го лютого надрукував розмову з пані Р. Мороз і прикрасив її знімкою.

У Ню Йорку помер кол. предсідник 361-го Відділу УНС св. п. Д. Захарченко

Ню Йорк, Н. Й. — У п'ятницю 22-го лютого ц.р., тут помер св. п. Дам'ян Захарченко, народжений 14-го листопада 1892 року в Каневі, Україна, учасник Визвольних Змагань 1918-1920 років. Будучи в Західній Україні, він працював як кооператор і ревізор у Ревізійному Союзі Українських Коператив у Львові.

Від часу свого приїзду до Америки св. п. Дам'ян Захарченко брав активну участь у громадському житті, був членом та деякий час предсідником 361-го Відділу УНСоюзу в Ню Йорку „Дністер".

Похорон заплянований на вівторок, 26-го лютого ц.р., з церкви св. Юра в Ню Йорку, звідкіля в год. 9:30 ранку тлінні останки Покійного відвезуть на український православний цвинтар св. Андрея в Бавнд Бруку.

ПОМЕР О.ШАМБ. М. МИЩИШИН

Стемфорд, Конн. — У суботу, 23-го лютого, тут на 67-му році життя і 41-му році священства помер після довгої недуги св.п. о. шамб. Мирослав Іван Мищишин, заступник канцлера Стемфордської епархії. Священичі похорони мали відбутись в понеділок і вівторок, 25-26-го лютого о год. 7:30 вечора, у катедрі св. Володимира у Стемфорді з Архиєрейською Службою Божою у середу, 27-го лютого, з участю єпископа Василя Лостена. Тіло спочине на епархіяльному цвинтарі св. Духа в Гемптонбурґу, Н. Й.

Державний департамент відмовив право в'їзду в Америку двом совєтським науковцям

Вашінґтон. — В намаганні запобігти передачі технологічних інформацій з Америки до СССР, ЗСА не дозволили двом науковцям-спеціялістам з совєтського бльоку приїхати до Америки на міжнародну конференцію в Каліфорнії.

Інші чужинці, які беруть участь в одному із зібрань, — в конференції про технологію комп'юторів, яка закінчилася в Санта Барбара, Каліфорнія, 21-го лютого, — мусіли дати підпис під урядовою присягою, що вони не виявлять інформацій, здобутих на цих сесіях, громадянам комуністичних країн, включно з Китаєм.

Кілька десятків чужинців — половина з того японці, підписали присягу, — кажуть організатори конференції. Не обійшлось при цьому без деякого збентеження поміж американцями, які думали, що і їм треба давати підписи. Але так не сталося. Включення китайських вчених в заборонені для Китаю інформації було також незручним для організаторів конференції, бо деякі з китайських вчених вже були допущені до участи в конференції. Справу ж полагоджено було в той спосіб, що і ці китайці підписали обіцянку не інформувати їхню ж країну про комп'юторські таємниці, — пише „Ню Йорк Таймс" з 2-го лютого ц.р.

Туреччина продовжила статус військових баз ЗСА

Анкара, Туреччина. — У четвер, 21-го лютого ц.р., турецький уряд продовжив тимчасовий статус для дванадцятьох оперативних баз щоб цим самим дати змогу без поспіху і в деталях опрацювати спільне домовлення у цих справах, — інформують із урядових джерел.

У заяві міністерства закордонних справ сказано, що цей тимчасовий статус, який відноситься до справи цих баз, включно із спеціяльними станціями, що займаються розвідкою із СССР, продовжать до 31-го березня. Важливість попереднього терміну для цих баз вигасала у п'ятницю, 22-го лютого, саме в час, коли ЗСА і Туреччина сподівалися підписати спільну оборонну і економічну угоду, яка покривала б справи баз, військової і економічної допомоги Туреччині, та інших ділянок.

Посадник Ню Йорку пропонує контролю зброї

Ню Йорк. — „Епідемія револьверів" у місті і збройні напади на горожан спонукали посадника Едварда Кача вимагати в законодавчих органів Стейту нового закону, за яким кожну людину, яка б посідала незареєстровану зброю, примушували б відсидіти один рік у в'язниці, а тих, хто таку зброю вживав би в нападах на людей — присуджувати до п'яти років ув'язнення.

Губернатор Нюйоркського стейту Гю Кері також закликає Леґіслятуру стейту ухвалити суворий закон проти напасників із зброєю.

Закон, про який іде мова, пропонує один рік в'язниці за посідання вогнепальної зброї, чи то наладованої, чи ні, будь-де в стейті Ню Йорк, чи вдома, чи на праці, чи на вулиці.

Е. Кач свідомий того, що цей закон стосуватиметься і до кримінальних злочинців і до власників крамниць, які мають на складі незголошену зброю, але він відкидає думку, що такий примусовий засуд буде в деяких випадках занадто суворий.

Пропонуючи ці загострення проти озброєних злочинців, посадник Кач подав сумну статистику: понад половина всіх 1,733 убивств, що сталися в місті протягом минулого року, була спричинена вогнепальною зброєю. А з 247 убивств вже цього року — 158 також вчинені при допомозі цієї ж зброї.

АМЕРИКА ЗАОХОЧУЄ СВОЇХ СОЮЗНИКІВ ОЗБРОЮВАТИСЯ

Вашінґтон. — З'єднані Стейти Америки розпочали кампанію, щоб переконати своїх союзників — у Европі і Японію — посилити їхні збройні сили для охорони інтересів західнього світу в обширі Перської затоки, — заявили речники уряду в четвер 21-го лютого.

Двадцятисторінковий рапорт був пересланий останнього тижня до Головної квартири НАТО в Брюсселі, в якому подано воєнні імплікації совєтської інтервенції в Афганістані. Цей рапорт, згідно з речниками уряду, є першим кроком в натиску на західніх европейців і японців, щоб збільшити військові видатки.

Незабаром ці союзники Америки дістануть детальні пропозиції про зміцнення їхніх сил, в яких буде мова про тривідсоткове збільшення воєнного бюджету в тих країнах, яке вже було ухвалене Радою НАТО два роки тому, але не всі члени Північно - Атлантійського Союзу збільшили своє зброєння на такий відсоток.

Америка спеціяльно занепокоєна тим, що Західня Німеччина бере під увагу лише одновідсоткове збільшення видатків на оборону своєї країни.

Кувейт і Савдійська Арабія прямують до лібералізації їхніх режимів

Кувейт. — Найважливіші і найконсервативніші монархії обширу Перської затоки — Кувейт і Савдійська Арабія — оголосили пляни дозволити їхнім підданим брати більшу участь у праці їхніх урядів. Ці проповані зміни, звичайно, продиктовані мусулманською революцією в Ірані та неспокоями в самих цих країнах.

В останніх двох тижнях ці дві країни оголосили пляни для загального вибору або призначення делеґатів до уряду з різних сеґментів людности.

Кувейт плянує знести чотирирічну заборону з парляментаної діяльности наприкінці 1980 року, вибираючи тоді нову Національну Асамблею. Представники уряду кажуть, що спеціяльний комітет займається рекомендаціями змін у конституції країни.

Савдійська Арабія плянує встановити консультаційну комісію, з призначених до неї від 60 до 70-ти членів, вже в близькому майбутньому. Ще під час захоплення терористами Великої Мошеї в Мецці, престолонаступник принц Фагд подав час для встановлення комісії: два-три місяці.

З сусідніх країн з того ж обширу Перської затоки, з Кватару та Об'єднаного Арабського Емірату — ще нема вісток про майбутню лібералізацію режимів, але політичні спостерігачі кажуть, що всі ці менші арабські країни підуть за прикладом Савдійської Арабії та Кувейтv.

Щодо цих лібералізаційних кроків урядів цих двох впливових арабських країн висловилися деякі поінформовані араби, кажучи, що ці пляни можуть бути вже „і замалі і запізні". Вони кажуть, що зростаюча в цих країнах середня кляса, освічена технічна інтеліґенція та студенти вимагають вже тепер значно більшого голосу в державних справах, ніж їм пропонується цими плянами для лібералізації.

Єгипет купуватиме зброю в Америці

Каїро. — Міністер оборони Єгипту, генерал Камаль Гассан Алі, мав сказати у четвер 21-го лютого, що ЗСА не ставлять ніяких обмежень закупові американської зброї будь-яких видів для Єгипту, які він собі вибере, на підставі нового домовлення про зброю, що його тут випрацьовано поміж обома країнами.

В повідомленні до газети „Аль Аграм" генерал Алі ствердив, що військові кредити „відчинять двері" до набуття Єгиптом удосконалених американських воєнних систем, як F-15 і F-16, суперсонічні бойові джети і М-60А3 головні бойові танки. Генерал далі сказав, що це „поставить Єгипет перший раз нарівні з Ізраїлем, якщо мова про озброєння".

Д-Р НІНА СТРОКАТА-КАРАВАНСЬКА В ОТТАВІ

Оттава, Канада (І.Я.). — Ніна Строката-Караванська, всім добре відома українська діячка руху опору в Україні та член Української Гельсінкської групи, відвідала Оттаву в днях 4-го і 5-го лютого цього року.

В понеділок 4-го лютого д-р Ніна Строката взяла участь у спеціяльній лекції в Карлтонському університеті, що була зорганізована Департаментом політичних наук та Інститутом совєтських і східньо-европейських студій. Понад 150 студентів та членів загальної публіки вислухали одногодинну доповідь пані Строкатої. Вечором того самого дня д-р Строката зустрілася з українською громадою Оттави, яка ентузіястично її вітала.

У вівторок 5-го лютого д-р Строката мала зустріч з вищими урядовцями канадського Міністерства закордонних справ, а пополудні була прийнята Волтером Бейкером, заступником прем'єра Канади та провідником уряду в Канадській Палаті Громад.

Під час зустрічі з віцепрем'єром Канади пані Строката говорила про стан людських прав на Україні та в Совєтському Союзі і висловила надію, що Канадський уряд займе рішуче становище супроти порушування людських прав в СССР.

Ніна Караванська

Вона особливо звернула увагу на недавні арешти в Україні, а також на ситуація д-ра Андрея Сахарова визначного науковця та активного оборонця людських прав.

Професор політичних наук в Карлтонському університеті д-р Богдан Боцюрків та заступник голови Комітету Українців Канади в Оттаві Юлія Войчишин були присутні на цій зустрічі.

На закінчення зустрічі віце-прем'єр Бейкер подарував пані Строкатій канадський прапор. Шановна гостя була сильно зворушена та вдоволена своїм побутом в Оттаві, де українська громада, університетські та урядові чинники вітали її щиро і тепло.

Чергові акції „Смолоскипу" в Лейк Плесід

Лейк Плесід, Н. Й. (УІС „Смолоскип"). — У п'ятницю, 22-го лютого,присутнім тут представникам української групи „Смолоскип" стало відомо, що чемпіони СССР в санковому спорті („люж"), члени дружини СССР на XIII Зимову Олімпіяду не прибули до Лейк Плесіду і, згідно з джерелом інформації, перед відлетом на Олімпіяду були заарештовані. Цю вістку не можна було підтвердити незалежним джерелом інформацій, чужинецькі кореспонденти-приятелі української групи, старалися дістати в цій справі ближчі інформації, телефонуючи до совєтських тренерів, членів олімпійського комітету СССР та інших членів совєтської делеґації в Лейк Плесіді. На всі запити вони одержували виминаючу відповідь. Того самого дня представники „Смолоскипу" повідомили про цю подію Міжнародний Олімпійський Комітет, домагаючись від нього негайних заходів, щоб довідатися про долю братів Паперових.

У суботу, 24-го лютого, в місцевому готелі „Голідей Інн" „Смолоскип" влаштував другу пресову конференцію, яку провадила Орися Гевка, член Комітету оборони Людських Прав в Україні з Філядельфії. На конференції з відповідними заявами виступив Юрій Дейчаківський і Андрій Каркоць.

У справі братів Паперових Андрій Каркоць склав таку заяву для преси:

„29-го січня 1980 року відбулася нарада президії Верховної Ради УССР, на якій було обговорено підготовку совєтської України до 22-ої Олімпіяди. Звіт про ідеологічну, політичну і організаційну підготовку до Олімпіяди зробив голова підготовчого комітету в Україні 'Олімпіяди — 80' П. Е. Єсипенко, член комуністичної партії і заступник голови Ради міністрів УССР. Присутніми на нараді були також генеральний прокурор УССР Ф.К.Глух, голова Верховного суду УССР О.Н.Якіменко і голова КҐБ в Україні Федорчук.

(Закінчення на стор. 3)

XIII ЗИМОВІ ОЛІМПІЙСЬКІ ІГРИЩА ЗАКІНЧИЛИСЯ ТРІЮМФОМ АМЕРИКАНСЬКИХ ГОКЕЇСТІВ

Лейк Плесід, Н. Й. — XIII зимові Олімпійські ігрища, які почались тут в середу, 13-го лютого, закінчились у неділю увечері, 24-го лютого, після фінальних розгривок у гокеї, в яких збірна ЗСА добилась тріюмфальної перемоги, здобуваючи золоту медалю вперше за останніх 20 років.

Передвісником тріюмфу американської дружини, який викликав безпрецедентний вияв ентузіязму і патріотизму серед глядачів і мільйонів осіб, які слідкували за змаганнями на телебаченні, була її перемога над професіоналами з СССР у п'ятницю увечері, 22-го лютого, у драматичному фіналі вислідом 4:3. У кінцевій грі у неділю американська дружина перемогла збірну Фінляндії 4:2, закріплюючи за собою золоту медалю. Збірна СССР перемогою над збірною Швеції 9:2, здобула срібну,а шведи бронзову медалі. Після змагання проти СССР і проти Фінляндії президент Джіммі Картер телефонував з Білого Дому до Лейк Плесіду і ґратулював американським змагунам у розмовах з капітаном дружини Майком Ерузіоні і тренером Гербом Бруксом. Віцеперзидент ЗСА Волтер Мондейл зложив ґратуляції особисто американським змагунам, будучи присутнім на змаганнях. Серед 10,000 глядачів була також дочка президента Картера Еймі.

Американська гокейна дружина тріюмфує після виграші з фінляндцями.

Індивідуальним героєм цих зимових ігрищ був Ерік Гайден, 21-річний студент з Медісон, Віск., який вперше в історії ігрищ здобув п'ять золотих медаль, перемагаючи у всіх п'ятьох конкуренціях у їзді на ковзанах у рекордових часах. До своїх раніших перемог у їзді на 500, 1,000, 1,500 і 5,000 метрів Гайден додав ще й перемогу у їзді на 10,000 метрів у новому рекордовому часі.

У неофіційному зіставленні збірна СССР здобула 10 золотих, 6 срібних і 6 бронзових медаль, Східня Німеччина — 9 золотих, 7 срібних і 7 бронзових медаль, а збірна ЗСА 6 золотих, 4 срібні і 2 бронзові медалі.

Студенти і прихильники ОУВФ провели ряд акцій у Лейк Плесід

Лейк Плесід, Н. Й. — Поневолення України та бойкот літніх Олімпійських Ігрищ в Москві дістали широкий розголос тут під час XIII Олімпійських Зимових Ігрищ в наслідок ряду акцій, переведених молодими членами Українського Визвольного Фронту.

Біля тридцяти студентів — представників ОУВФ з Америки та Канади, приїхали сюди, щоб показати світові, що Совєтський Союз не заслужив собі на те, щоб Олімпійські Ігрища цього літа відбулися в Москві через совєтське поневолення України та інших неросійських народів, і через довголітні порушення людських, національних та релігійних прав. Молоді українці влаштували численні демонстрації, пікетування та паради, роздаючи понад 20,000 летючок атлетам, туристам, місцевим мешканцям та журналістам.

В п'ятницю увечері 22 лютого представники ОУВФ були присутні під час гокейових змагань ЗСА проти СССР, що їх американці виграли 4:3. Українські студенти часто під час цього змагання виступали з кличами, осуджуючи московське поневолення України та підтримуючи на дусі американських атлетів. Їхні плякати, як також українські прапори, що їх українські демонстранти тримали, були декілька разів показані протягом вечірньої телевізійної передачі Олімпійських Ігрищ.

Студенти-члени ОУВФ також влаштували демонстрації перед олімпійським пресовим будинком, олімпійським центром та помешканням совєтських змагунів. Вони також зорганізували марш через містечко Лейк Плесід та пікетували головну квартиру Міжнародного Олімпійського Комітету з вимогою побачення з головою МОК лордом

(Закінчення на стор. 3)

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily exept Mondays and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302

Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.

Статті і дописи, підписані авторами, не мусять відповідати поглядам Редакції. Редакція застерігає собі право в потребі виправляти і скорочувати надіслані матеріяли. Незамовлені матеріяли повертається тільки тоді, коли автор собі це виразно застеріг, долучивши заадресовану коверту з відповідною поштовою оплатою — За зміст оголошень Редакція не відповідає.

Передплата на рік — $30.00, на півроку — $16.00, на 3 місяці — $9.00. Для членів УНСоюзу 65¢ міс. За кожну зміну адреси — 50¢. Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda"

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Натиск на опозицію

Широку хвилю протестів викликали на Заході переслідування опозиційних діячів в Совєтському Союзі, а також в сателітних країнах,особливо в Польщі і Чехо-Словаччині. Зокрема раптове,хоча сподіване заслання лідера правозахисного руху в Совєтському Союзі академіка Андрея Д. Сахарова до місцевости Горький, 250 миль від Москви,спричинив бурю протестів майже всіх прошарків населення у західних країнах і був причиною схвалення американськими законодавчими палатами — Сенатом і Палатою Репрезентантів окремої резолюції, яка домагається від президента Джіммі Картера, щоб він не тільки вистосував до уряду СССР гострий протест з приводу заслання Сахарова і його дружини Єлени Боннер, але також послідовно працював над зміною совєтського потягнення і привернення цьому правозахисному діячеві відібраних йому совєтським судом та органами КҐБ прав. Резоляція також закликає інші демократичні країни, зокрема сиґнаторів Гельсінкської Угоди, підписаної в 1975 році 35-ма країнами світу, в тому числі Совєтським Союзом й іншими комуністичними державами — сателітами Москви, щоб і вони стосували усі можливі санкції супроти комуністичних держав, зокрема проти СССР і домагалися звільнення Сахарова з-під т. зв. домашнього арешту і права для нього на повернення до Москви.

Крім акції в обороні академіка А. Сахарова, західня суспільність, зокрема засоби масової інформації, виступають тепер більше відважно в обороні опозиційних діячів в сателітних країнах, зокрема в Чехо-Словаччині і Польщі. Йдеться в першу чергу про збільшений натиск політичної поліції на членів т. зв. „Хартії 77" в Празі і ініціяторів масової маніфестації у Варшаві, що її опозиційні групи зорганізували були на пошану Варшавського повстання.

Чехо-словацьких опозиціонерів комуністичні суди обвинувачують в поширюванні „наклепницьких інформацій на шкоду державі", а також в тому, що вони систематично виступають в обороні вже раніше засуджених товаришів. „Наклепництво", очевидно, полягає в тому, що правозахисний рух в Чехо-Словаччині останньо опублікував цілий ряд фактів, які свідчать про порушення празьким режимом людських прав у цій країні. Як відомо, чехо-словацький комітет оборони прав людини опублікував недавно матеріяли про незаконне переслухування 115-ох громадян політичною поліцією, яка, ведучи слідство, вживала терору, репресій, погроз тощо.

Якщо йдеться про Польщу, то у зорганізованій політичній маніфестації у Варшаві біля пам'ятника невідомого вояка взяло участь біля 5,000 осіб. Під час маніфестації виступав з патріотичною промовою відомий польський правозахисний діяч Войцех Зємблінський, який закликав поляків продовжувати боротьбу за свободу і незалежність, яких, на його думку, Польща не має.

Як і треба було сподіватися, діяльність дисидентських рухів в сателітних країнах викликала відрухові репресії комуністичних режимів, а тим самим і протести на Заході в обороні переслідуваних. Запротестував не тільки Державний департамент ЗСА і обидві політичні партії — Робітнича і Консервативна Великої Британії, але також деякі комуністичні партії Західньої Европи, зокрема італійська, які домагалися негайного припинення переслідувань і звільнення засуджених.

Не зважаючи на західні протести комуно-московські імперіялісти і їхні васалі у сателітних країнах, використовуючи теперішню ситуацію політичної напружености між ЗСА і СССР, посталої на тлі совєтської інвазії в Афганістані, продовжують робити натиск на опозиційні групи в тому числі і на український рух спротиву, бажаючи припинити їхню діяльність. Треба сумніватися в успішність комуністичних карателів, бо боротьби за свободу не можна припинити терором, ані засланням, вона горітиме аж до часу розвалу московської імперії і загину тих режимів, ціллю яких є поневолення народів і людини.

ПІДРИВНІ АКЦІЇ: ДІЛЯНКА, ДЕ ЗАХІД СЛАБКИЙ

(м. б.) На міжнародній арені йде безустанна конфронтація — „війна". Коли ми говоримо про „війну", маємо все ще на тямці „збройну боротьбу", де будуть гудіти літаки, падати бомби, літати ядрові ракети, — словом, прийде щось, наче страшний суд.

Ми не вповні свідомі того, що до такої конфронтації між Заходом і Сходом правдоподібно не прийде, бо ніхто не хоче кінця світу. Не здаємо собі теж справи з того, що все ж цей шум довкола зброєнь-роззброєнь, САЛТ'ів — це гра, коли за параваном усього того йде нині справжня війна.

Такі види інструментів досягнення цілей у міжнародній політиці, як дипломатія, пропаганда, економічні засоби, а головно підривні акції — шпигунство і терор — хоч уживались із успіхом і раніше — нині висуваються на перше місце, як дуже успішний засіб у міжнародній грі. Противника лякається ракетами, але цілі досягається уміжчасі більш „невинними", але як же грізними, інструментами!

Ми особливо сліпі на цю політичну дійсність і готуємось „битись" (хоч не маємо чим!), забуваючи про те, що той інструмент міжнародної політики виходить спроквола із ужитку, бо став так абсурдно смертельним. Кошти, видані на зброєння, конечні, коли Совєтський Союз загнав світ у перегони в зброєннях, вважаючи, що зброя — найуспішніший засіб досягнення мети, і Америка не може остатись позаду. Та хоч як раптово СССР зброїться, не можна завважити,що, властиво, успіхи досягає він, не вживаючи зброї, а гнучкістю його дипломатії і добре плянованою пропаґандою, але найбільше — підривними акціями. Цьому інструментові міжнародної політики присвятимо дещо уваги, тому, що Захід виявляє аж надто видимо слабість на цьому відтинку фронту. Америка переживає нині нові трагедії в'єтнамського маштабу — іранську й афганську. Не завела тут американська дипломатія і розвідка? Знаючи, що вариться в Ірані, чи було розумною політикою так тісно в'язатися з режимом шаха? А після його упадку, чи було розумно допускати його сюди, хоч би і на „лікування", зокрема, коли нині виявляється, що потрібне для нього лікування він міг був найти навіть у малому містечку в Мехіко не то в його столиці?.. Чи не завела і розвідка, яка не досить чітко і переконливо поінформувала уряд тому рік про посилення шіїтського націоналізму і фанатизму, та про потенціял Аятолли Хомейні? Чи не можна було відповідними заходами своєчасно допомогти поміркованим демократичним силам перебрати владу, утвердити її при допомозі війська (заки армія розсипалась) і запобігти герцям фанатиків?

У 1953 році американська розвідка була на вершині завдання і привернула шаха на престол, унеможливлюючи завершення демократичної революції під проводом д-ра Моссадеґа. Нині показується, що це була помилка, і цей крок тільки відсунув на чверть-сторіччя завершення революції в Ірані, яка в результаті задовгого придушування гніву народу прибрала такі трагічні форми і для іранського народу, і для світу, бо горе, коли сліпий фанатизм візьме верх! Чи не слід було теж слідкувати уважливіше за тим, що діється в Афганістані і не вжити заходів протидії?

Пригадуємо ці факти, щоб указати, що добра розвідка — це нині невід'ємний інструмент у міжнародній політиці, коли ми в ході затяжної конфронтації між Заходом і Сходом , коли існує стан перманентної „війни", чи охристите її „холодною", чи ні. Проти підривних акцій противника конечно боротися відповідними засобами, коли арґументи про „fair play", мораль чи міжнародне право можуть мати тільки другорядне значення і вплив. Це неприємне, може і понижуюче, але це стиль міжнародних взаємин, який Кремль накинув Заходові, започатковуючи підривні проти нього акції ще за часів Комінтерну, і Захід не може занедбати цього засобу „війни". По боці Заходу той важливий інструмент міжнародної політики не діє справно. Це виявилось особливо яскраво у зв'язку з невикриттям своєчасно наявности тритисячного комбатантського батальйону на Кубі, це вийшло на яв останнього часу з іранською і афганською кризами.

Причина? Розвідча служба і підривні заходи — це преважке завдання. Вони вимагають великих зусиль, великих жертв і посвяти. Тому вони мусять бути дуже законспірованими і до деякої міри незалежними. Очевидно, деяка публічна контроля тут конечна, щоб розвідчі сили надто не розрослись і не створили „держави в державі". Але з другого боку не можливо допустити до того, щоб вони були під контролею політиканів, а працівники розвідки були виставлені на небезпеки, зв'язані з розкриттям їхньої діяльности. А така ситуація від часу вотерґейтського скандалу витворилась. Допущено задалекойдучу публічну контролю над

(Закінчення на стор. 4)

О. Твардовський

НАЇВНІСТЬ ЧИ ІҐНОРАЦІЯ?

(2)

У цій зустрічі московські „специ" ніби то обмінювалися думками з цими керівниками про розвиток спорту й олімпійського руху, про проведення Олімпійських Ігрищ та вдосконалення їхніх програм. Граючи ролю справжніх олімпійців і спартан, ніби далеких від політики і пропаґанди, ці „спортові" політруки розмовляли вже з Лордом Кілланіном про проведення Олімпійського Конґресу в 1981 році, плянували стратегію на наступну Генеральну Асамблею Національних Олімпійських Комітетів і особливо наполягали на посиленні боротьби з „дискримінацією" в спорті.

Очевидно, ніхто з присутніх сателітних пішаків не звернув уваги лордові Кілланінові на злочинну дискримінацію спортовців України,Білорусі, Балтійських і Мусулманських країн,поневолених Москвою, які не можуть репрезентувати своїх країн на Олімпіядах так, як це мають можливість нові держави — колишні колонії Великобританії, Франції, Голляндії — з Африки і з Азії.

На закінчення тієї чарувальної зустрічі в Москві відбулася пресова конференція, на якій на запит сателітного журналіста про підготову Олімпіяди в Москві лорд Кілланін відповів:...„Підготова до Олімпійських Ігор в 1980 році, на мою думку, йде згідно з пляном... Востаннє я побував в Москві рік тому. Тепер спостерігаю разючий проґрес. Щождо Спартакіяди народів СССР, то на одній з них мені вже пощастило побувати, з нетерпінням чекаю побачити наступну. Я повинен сказати, що у вашій країні створено чудові умови для розквіту спорту. Держави з іншими політичними системами „можуть" лише позаздрити вам з приводу того, що у вас робиться для людей".

Ось до яких висновків доходив тоді лорд Кілланін на гостині в Москві і то тільки після кількох чарувальних зустрічів з совєтськими спортовими „спецами"...

Отже лорд Кілланін побував на спартакіядах народів СССР, бачив спортові репрезентації так званих „республік", але не запитав російських імперіялістів, чому ці репрезентації не виступають на Олімпіядах.

Тому і не можна дивуватися, що інвазія червоної Москви в Афганістані в Олімпійському році не переконала цього президента МОК про слушність акцій державних мужів вільного світу про перенесення, відложення, або про бойкот Олімпіяди в Москві.

Олімпіяди і політика в минулому

Трикратно в роках 1916, 1940, 1944 Олімпійські Ігрища не відбулися з причин воєн. Політичні мотиви були теж причинами в 1948 році, коли новій державі Ізраїлю заборонили брати участь в Олімпіяді. Бойкотували минулу Олімпіяду в Монтреалі 28 держав з Африки, які протестували проти поїздки Новозеляндської дружини гри в раґбі в турне до Південної Африки.

Лорд Кілланін не згадує того, що саме з політичних мотивів російські репрезентанти в МОК домоглися того, що з Олімпійського руху виключено Південну Африку і Родезію за їх расизм. Ще недавно з політичних мотивів кремлівські керівники заборонили репрезентації копаного м'яча СССР відбути елімінаційні змагання за чемпіонат світу із збірною Чіле.

У світлі цих фактів виходить, що тільки червоній Росії можна мішати політику до спорту, і чому цього не хоче бачити Кілланін?

Підготова до Олімпіяди продовжується

Започаткована підготова ще перед кількома роками до Олімпіяди в Москві продовжується. Те, що підготовляє СССР до Олімпійських Ігрищ, має перевершити усе в історії Олімпіяд досі. До тієї підготови імперія запрягла усі народи СССР, величезні ресурси, інвестувала велетенські суми грошей. На таку „показуху" може собі позволити тільки імперія типу СССР, де експлуатується десятки народів, де використовується рабську працю в'язнів та безкоштовну працю сотень тисяч військовиків, студентів і спортовців.

Хоч офіційно на підготову Олімпіяди СССР витратив немов би тільки 250 мільйонів рублів, то деякі західні аналітики твердять, що ввесь кошт підготови виносить понад три більйони долярів. У самій Москві збудовано стадіон на 45,000 глядачів; арену для наколесницьких змагань на 6,000 глядачів; плавацький басейн на 13,500 глядачів; Олімпійське село, де перебуватимуть спортовці; нові готелі, мотелі, дороги, летовище, газолінові станції. Відновлено існуючі стадіони в Москві, Києві (тут відбудуться прелімінарні гри копаного м'яча), в Мінську і Ленінграді.

Немало коштів вже витратили і витратять у часі Олімпіяди всевладне КҐБ. Аґенти КҐБ вже провели арешти дисидентів і підозрілих осіб у Москві, Києві, Мінську. На вишколі, тобто на промиванні мозку, побувало вже півтори тисячі головних

(Закінчення на стор. 4)

З НОВИХ ВИДАНЬ

Мирон Утриско

„ДЕРЕВ'ЯНА АРХІТЕКТУРА УКРАЇНСЬКИХ КАРПАТ"

В українськім офсетовім підприємстві „Комп'ютопрінт", у Кліфтоні, минулого року вийшла гарно оформлена книга Фундації Дослідження Лемківщини під редакцією д-ра Івана Гвозди *„Дерев'яна Архітектура Українських Карпат"*.Ілюстрований матеріял виконав мистець Антін Варивода,величина книги 8 1/2x14 цалів, стор. 286.

Завданням Видавництва було передати українському громадянству довголітню працю над дерев'яним архітектурним мистецтвом України визначного знатока і мистця Антона Вариводи. В книзі на 286 сторінок є 200 сторінок рисунків, 68 сторінок тексту і 18 сторінок змісту. Тому, що численні рисунки є лиш по одному на картці (2 сторінки), фактично всіх ілюстрацій є 180. Для точнішої інформації треба подати, що найбільше рисунків з Карпат, бо аж 57 представляє архітектуру Бойківщини, 41 Лемківщини, а 16 Гуцульщини. Найбільше рисунків, бо аж 66 представляє дерев'яне будівництво інших некарпатських частин Галичини. Коли більше чим одна третя частина ілюстрацій не представляє карпатської архітектури, вважаємо, що назва не відповідає змістові. І тому, що три четвертини книги становить ілюстраційний матеріял, думаємо, що більш вірною і відповідною назвою книги було б: „Альбом дерев'яної архітектури Галичини".

У вступному слові І. Гвозди і П. Маляра майже виключно говориться про лемківську дерев'яну архітектуру, хоча в змісті вона становить менше як одну четвертину ілюстрацій. Найбільше, бо аж одна третя рисунків представляє бойківську архітектуру. В короткій рецензії Л. Полтави, поміщеній в „Свободі" подано, що книга показує лемківське архітектурне мистецтво, а зовсім пропущено факт, що одна третя частина книги представляє бойківську архітектуру. У вступному слові І. Гвозди замість „ґаліція" має бути „Галичина".

У статті О. Чмух „Українська Архітектура"... подано м. і., що „...лінію розвитку тридільної церкви логічно проводити від тридільної хати: нава-світлиця, бабинець-сіни і вівтар-комора..." Вважаємо, що цей поділ нічим необоснований. Ніякі хати в Карпатах не будовано тридільно, так, щоб одна частина була положена за другою, як це є по церквах. У хатах сіни мають з лівого боку світлицю,а навпроти комору. Церква є розміщена на релігійних принципах, а не світських. Перша частина є для „оглашенних" (ті, які хочуть приняти християнство, сьогодні та частина перестала відогравати первісну потребу), друга частина для вірних, а третя святилище для вівтаря і священика — відгороджена від другої іконостасом. Усі дерев'яні карпатські церкви мають таке розміщення в одному ряді і майже всі вони покриті трьома верхами-копулами. Основним типом тих церков є тип бойківський, який є найбільш архаїчним-тризрубним, покритий трьома вежами з численними дашками (книга Пушкаря „Дерев'яні церкви" — Пряшів 1971 р. та інші наукові збірники).

Усі статті Вариводи, Волинця і Чмух описують лише церковне будівництво. Ніде нема згадки про інші будови. Лише в ілюстрованій частині є деяка кількість рисунків хат і їхніх частин. У метриках рисунків звичайно подані місцевості, рік будови, а часом повіт. Не подано, на жаль, яке святе ім'я має церква і з якої частини Карпат: Лемківщини, Бойківщини чи Гуцульщини.

Чимало неточностей є в метриках церков. Ось деякі з них: Рисунки ч. 8 і 9 церкви Боберка є в повіті Турка, а не Сянік, числа: 11,12 і 13 Ботелка Нижна і Вижна нема, що лежать в повіті Турка Н/стр. 14 с. Хлопи лежать в повіті Рудки, а не Самбір, 26/31 с. Долгє п. Дрогобич, а не Стрий,ч.46 Гошів повіт Добромиль, а не Сянік, 57 с. Кліцко повіт Рудки, а не Дрогобич, ч. 61/63: с.Коропуж п. Рудки, а не Самбір, 76 Лютовиска Устриччина, а не Сянік, ч. 86/87 Матків повіт Турка, а не Самбір, 109 Розділ п. Миколаїв, а не Дрогобич, ч. 110 Розлуч, а не Розлуче, ч. 112 с. Риків повіт Турка, а не Дрогобич, 114 Сянки п. Турка, 118/119 с. Стара Сіль Старосамбірщина, а не Самбір, ч. 131 Турка є осідком повіту, не належить до Самбора, на численних рисунках взагалі не подано який це повіт. У передмові П. Маляра є кілька неправильних термінів, а саме: замість подати: „...що по війні викорінено лемківське населення, і край засуджено на колонізацію, подано на деколонізацію, в дальшому місці двократно подано... в час приєднання України до Росії, замість... окупації України Росією. Усі статті, крім Вариводи, це передруки зі совєтських видань в Україні і в Польщі, згадують лише Лемківщину, хоча найбільше ілюстрацій є з Бойківщини, залучена мапа представляє також лише Лемківщину.

Тому, що типи церков на Лемківщині, Бойківщині і Гуцульщині дуже різняться

(Закінчення на стор. 4)

Семен Старко

ТРАГЕДІЯ 44-ої СОВЄТСЬКОЇ ДИВІЗІЇ

(До історії совєтсько-фінської війни)

(3)

І мабуть, кожний уявляв себе вже в Гельсінках, або десь в Виборзі чи в інших фінляндських містах. А там! Там краму, хоч греблю гати: фінські шуби, лисиці... А дівчата! Бльондинки. Апетит збільшувався, пристрасті розпалювалися.

Гроші — чути було в усіх вагонах. — Потрібно гроші! Де взяти гроші? У вагонах, на зупинках — скрізь: гроші, гроші, гроші! Та й це ще не все. Що робити з тими речами, що вже мають? Що робити з ними? І це теж було не меншою турботою. Потрібно звільнити наплечник, бо попереду ж чекає нова здобич у Фінляндії! Як вислати речі додому? Потрібно підготуватись. Не проґавити нагоду. Здобути гроші, звільнити наплечник.

У дорозі відбувалась жвава торгівля. Торгували у вагонах, а зокрема на стоянках, торгували всім. Різнобарвна матерія, годинники, хутра, різні апарати... Було все. Хтось продавав навіть швейну машину.

А поїзд летів усе далі й далі. Як в калейдоскопі, мінялись краєвиди, миготіли селища, ліс чергував з полем,.. Кордон Західньої України залишились позаду і на зміну біленьким хаткам та гарно огороженим дворам появилися облуплені й обдерті колгоспні будівлі, замиготіли бур'яни... А поїзд поспішав: мінявся клімат, мінялась температура, а з ними і настрій.

Треба відмітити, що дивізія до зими була зовсім не підготована. Тим більше до північної, а зокрема, до того завзятого морозу, що лютував у тому році. Вона вирушила у дорогу на північ одягнена по-осінньому, так, як вона йшла в похід проти Польщі, тільки звичайні військові сорочки та шинелі. Не краще було і з взуттям: крім звичайних черевиків та обмоток, нічого більше не було. А холод все збільшувувався. Чим далі на північ, тим дошкульніші ставали морози. У вагонах ставало нестерпно — ні сісти, ні лягти. Та ще й палива не вистачало. А в деяких вагонах зовсім не палилось, бо не було печей. Настрій мінявся. Веселість спадала, а сміх уже давно зник. Про співи не було вже й мови. Ніхто вже не говорив про Гельсінки, а про здобич і гроші ніхто й не згадував.

Проте торгівля розквітала й далі, хоча на цей раз вона була зовсім іншою. Цим разом усе купували, що можна було на себе натягнути або намотати. Кожний клаптик матерії став цінністю, з неї робили все: шалі, онучі, підшивали за підкладку і т. д. Зовнішній вигляд, зрозуміло, теж мінявся: загально сірий тон набрав різнокольорового забарвлення. Майоріли барвисті шовкові шалі та обмотки, а поверх шинелі появилися навіть звичайні селянські свитки та кожушки. У вагонах було сумно, голодно й холодно. Надворі сердито завивала холодна хуртовина. Ось у такому стані дивізія прибула на станцію Кем, яка й була останнім місцем маршруту залізницею. Дивізія вивантажилась. Це було в середині грудня 1939 року.

Станція Кем

Містечко Кем, що розташоване на побережжі Білого моря, серед диких карельських лісів, занесених, як ватою, сухим глибоким снігом, зустріло дивізію непривітно. Стояла похмура погода. Морозний туман, ніби ховаючи від глядачів убогість північної природи, оповивав бідненькі будинки. Загрозливо спадаючи до землі, приносились тяжкі снігові хмари, здавалось, вони були грізною сторожею цього холодного пекла на землі. З моря, десь від Соловків, віяв-стогнав різкий холодний вітер.

А люди тут, як тіні! Похмурі й сумні, як на похороні. Змучені й безрадісні обличчя говорили про злидні і страх, що переслідують їх вже багато років.

А скільки там каторжан! Справжніх совєтських каторжан! Незчисленні колони їх, малі й великі,маршували сюди й туди,йшли все далі і далі,або під наглядом цілих ватаг енкаведистів, як тіні, сновигали під тяжким вантажем. Обідрані, змучені, брудні. Їх все гнали й підганяли, на них несамовито кричали, їх брутально били, а вони бідолахи байдуже, гнучись під тягарем, все йшли, йшли, йшли... Це був символ тієї країни, що зветься Союз Совєтських Соціялістичних Республік.

Змучені довгою і тяжкою дорогою у холодних товарових вагонах вояки сподівалися дістати хоча коротенький відпочинок у теплих помешканнях. Потрібний був відпочинок, без якого дивізія була нездатна навіть досягти фронту.

Та так не сталося. Наказ був невідкличний: всі частини дивізії, вивантажившись, мусять залишити місто й отаборитися у лісі. Кара смерти грозила тим, хто відлучиться від частини. „Партія й уряд довірили захищати нашу любиму батьківщину", — захлинаючись кричали комісари до вояків, як папуги, повторяючи давно всім відомі слова. „Совєтський воїн не знає труднощів!" Спершу боротьба, а потім вже теплі мешкання і бабські спідниці", — горланили пропаґандисти. Наказ є наказом. Висівши з ешелонів, всі частини потягнулись з міста в ліс.

400 кілометрів пішки до фронту

За декілька кілометрів від міста дивізія отаборилася на нічліг. Навкруги — ніяких ознак людського життя, жадної будівлі. Тільки один ліс, таємничий карельський ліс, що злий на напасників за непорушний спокій, сердито шумів коронами столітніх дерев. Завивала люто хуртовина, засипаючи околиці сухим морозним вітром. Мороз досягав 50 ступенів нижче зеро.

Наступила ніч. Запалахтіли вогні. Людський лемент стихав, тільки мотори могутніх тракторів громом пронизували гробову тишу карельської ночі.

Та мало хто спав у ту незабутню ніч. Вогнища й людей, які тупцювали навколо них, засипало снігом. Свистів-завивав холодний вітер. То була страшна ніч! Скільки нелюдських мук перетерпіли під її покровом безвинні люди, кинуті туди жорстоким совєтським молохом! Того не спитати й не переповісти. То знає тільки той, хто сам пережив. Та московсько-большевицький молох не знає жалю. Раннім ранком засурмили сурми і дивізія рушила в похід. Замерзлі трупи, як корчі, навантажили на вози і кудись відвезли. Це були перші жертви. Дивізія грудьми пробиваючи шлях у глибокому й сипкому, як пісок, снігові просувалася наперед. „Партія і уряд довірили нам захищати нашу любиму родіну", як папуги продовжували кричати до вояків на кожній зупинці комісари. „На нас чекає фронт! Вперед!...

І дивізія йшла. Під непосильним тягарем, голодні й змучені, вибиваючись з сил; мліючи від перенапруження, люди все маршували вперед і вперед. Горе тому, хто відстав! Такому грозили, його підозрівали в симуляції, обвинувачували в саботажі, більш того, такі попадали прямо в пазурі „особового відділу", що як шакал, ішов по слідах жертви.. Ніхто не хотів відстати, падали, підіймалися і йшли, йшли, йшли...

І тут по дорозі зустрічали каторжан, що працювали на розчистці шляху в лісі. Вони також,як там в Кемі знесилено, як механічні роботи, виконували свою важку працю. Багато з них були заковані в кайдани. Навколо стояли енкаведисти з величезними собаками.

Перший день дивізія пройшла десь понад 30 км. А коли зовсім потемніло, подано наказ „отаборюватися на нічліг". Цим разом дано розпорядження будувати курені з соснового гілля та встановлювано чергування біля кожного вогнища. Такі чергові мали через кожні 15-20 хвилин будити тих, які сплять, щоб вони могли нагрітись біля вогню та перевернутись на другий бік. Знову стих людський лемент, а в таборі запалали вогні. Вітер ущух, але мороз, здавалося, ще посилився.

А досвітком те ж саме: сурми, пшоняна юшка і знову в дорогу. Замерзлих було ще більше. Чергування не допомогло... І так щодня! І щодня дивізії рідшали. А комісари продовжували вигукувати своє...

Отже, цей похід дивізії може бути яскравим прикладом нечувано жорстокого ставлення совєтського режиму до людини. Легко одягнені й напівбосі, у звичайних черевиках, без теплих онуч і шапок — люди були послані на явну смерть від холоду. Вже перший день походу приніс десятки жертв і сотні відморожень;відморожували пальці, ноги, простуджувались,бушувала грипа й ангіна. Запалення легенів стало звичайним явищем, мало не всі кашляли. При цьому бракувало ліків. Таких хворих до шпиталів не брали, ними навіть не опікувались.

(Продовження буде)

Заходами

17-го Відділу СУА і під патронатом Відділу УККА в Маямі, Фльорида

відбудеться

ЗУСТРІЧ НАДІЇ СВІТЛИЧНОЇ

З УКРАЇНСЬКИМ ГРОМАДЯНСТВОМ ФЛЬОРИДИ

в суботу, 1-го і неділю, 2-го березня 1980 року

В суботу, 1-го березня — год. 3:15 по пол. на летовищі в Маямі (літак фірми Істерн), відбудеться ПРИВІТАННЯ з відповідною програмою.

В неділю, 3-го березня, о год. 2-ій по пол., відбудеться

БЕНКЕТ на ЧЕСТЬ ГОСТІ

в Українсько-Американському Клюбі

при 3595 Н. В. 35-ій вул.

В програмі: Хор „ВЕСЕЛКА" під пров. ОЛЬГИ ПАВЛОВОЇ, привіти і т. п.

Програму вестиме ІРЕНА РАКУШ

Запрошується до участи все Українське Громадянство й Організації.

КОМІТЕТ ЗУСТРІЧІ

•

Ближчі інформації — 635-6374 (Українсько-Американський Клюб)

Починаючи від суботи, 1-го березня 1980 р.

Українська Телевізійна Програма
Година Українських Мельодій
Романа Мариновича

БУДЕ ПЕРЕДАВАНА

КОЖНОЇ СУБОТИ, в НОВОМУ ЧАСІ
о год. 3-ій по пол., з русла 60, 67 і 68

WWHE, New York

РОМАН МАРИНОВИЧ, *керівник Програми*

Окружний Комітет Відділів УНСоюзу Округи Лігай Веллі, Па.

повідомляє, що

РІЧНІ ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ ОКРУГИ

відбудуться

у неділю, 9 березня 1980 р., о год. 3 по пол.
в залі American Ukrainian Citizen Club
Main — East Street, WEST EASTON, Pa.

З СЛІДУЮЧИМ ПОРЯДКОМ НАРАД:

1. Відкриття.
2. Вибір президії.
3. Відчитання протоколу з останніх Річних Зборів.
4. Звіти уступаючої Управи і Контрольної Комісії.
5. Дискусія над звітами
6. Уділення абсолюторії Управі.
7. Вибір Окружної Управи і Контрольної Комісії.
8. Схвалення пляну праці на 1980 р.
9. Внески і запити
10. Закриття зборів

У Загальних Зборах повинні взяти участь конвенційні делегати та члени Управи слідуючих Відділів:

44. 47. 48. 124. 137. 147. 151. 288. 318. 369 і 438.

У Зборах візьмуть участь:

Василь Оріховський, головний організатор УНС
Анна Гарас, головна радна УНС

По нарадах буде ПЕРЕКУСКА

ЗА ОКРУЖНУ УПРАВУ:

Михайло Колодруб, *почесний голова* — Анна Гарас, *голова*
Стефан Муха, *секр. укр. мови* — Стефан Колодруб, *секр. англ. мови*
Дмитро Мушастий, *касир* — Стефан Івасечко, *гол. Конт. Комісії*

Окружний Комітет Відділів Українського Народного Союзу в Детройті, Міш.

повідомляє, що

РІЧНІ ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ

відбудуться

у суботу, 1 березня 1980 р., о год. 6 по пол.
у залі Українського Народного Дому
при Мартін вул., ч. 4655, ДЕТРОЙТ, Міш.

із слідуючим порядком нарад:

1. Відкриття і схвалення порядку нарад.
2. *Ствердження правосильности Зборів.*
3. Вибір Президії.
4. Відчитання протоколу з попередніх Загальних Зборів.
5. Звіти уступаючої Управи і Контрольної Комісії.
6. Слово д-ра МИРОНА КУРОПАСЯ, заст. гол. предс. УНС.
7. Дискусія над звітами.
8. Абсолюторія уступаючій Управі.
9. Вибір нової Управи.
10. Внески і запити.
11. Закриття нарад.

У Загальних Зборах зобов'язані взяти участь усі члени Управи Окружного Комітету, голови, секретарі та конвенційні делеґати належних до Округи Відділів, а саме:

20, 75, 82, 94, 110, 146, 165, 167, 174, 175, 183, 235, 292, 302, 303, 309, 341, 463, 504, 506.

Запрошуємо до участи також усіх членів УНСоюзу в Окрузі.

У Зборах візьмуть участь:

Д-р Іван Флис, головний предсідник УНС
Володимир Дідик, почесний член Головної Екзекутиви УНС
Євген Репета, головний радний УНС
Д-р Мирон Куропась, заст. голов. предс. УНС

Якщо на означення годину не явиться вимагане правильником число делеґатів Відділів, наради почнуться о годину пізніше, без огляду на кількість присутніх.

Роман Татарський, *голова* — Григорій Корбяк, *прот. секретар*
Ярослав Базюк, *фін. реф.* — Василь Папіж, *реф. преси і кор.*

Чергові акції...

(Закінчення зі стор. 1)

Крім інших справ обговорювано на нараді ідеологічну і політичну „благодійність" українських спортсменів, які були включені в совєтську дружину на XIII Зимову Олімпіяду.

„17-го грудня 1979 року склад совєтської дружини був затверджений Олімпійським комітетом СССР. Список совєтських спортсменів був переданий КҐБ різних національних республік на затвердження. Крім цього до нашого відома дійшла справа двох українських спортовців братів Миколи і Валентина Паперових, обидва вони почали займатися санковим спортом від 1974 р. під керівництвом їхнього тренера К. Дяткера. Микола був членом всесоюзної дружини від 1976 року, а в 1977 році до нього долучився його брат. Вони були чемпіонами СССР в санковому спорті „двійка" в 1977-79 роках. Микола також здобув бронзову медалю в „одиночці", а його брат — золоту в 1979 році, теж в одиночці. Згідно з одержаною нами інформацією, КҐБ обвинуватило їх в 'націоналістичних тенденціях' і закинуло їм, що вони політично неблагонадійні. Не зважаючи на те, що вони вже були уведені в склад совєтської олімпійської дружини і їхні імена були опубліковані в книжці „Олімпійська команда СССР: 13-ті Зимові Олімпійські Ігри в Лейк Плесіді — 80", Москва 1980 р., все одно вони були недопущені до змагань в Олімпіяді в Лейк Плесіді. Згідно з тим самим джерелом, обидва брати були заарештовані, але ми не мали змоги підтвердити цю інформацію ще і через інше, незалежне джерело.

„Тому ми просимо Міжнародний Олімпійський Комітет — розглянути долю тих двох українських спортовців, звертаючись відповідними шляхами до олімпійського комітету СССР і вимагаючи від нього задовільного вияснення причини, чому брати Паперові не були допущені до участи в XIII Зимовій Олімпіяді".

Юрій Дейчаківський у своїй заяві сказав, що всі акції української групи „Смолоскип" мали мирний характер, вони не мали політичного обличчя, а його члени не бажали створити замішання в Лейк Плесіді. Він говорив про совєтський колоніялізм в спорті, про перенесення олімпійських ігор в іншу країну та про самостійну участь України в Олімпійських ігрищах: „Ми звертаємося до лорда Кілланіна і Міжнародного Олімпійського Комітету з проханням перевести опит серед спортовців спільноти в Україні, щоб підтвердити бажання України мати свою власну Олімпійську дружину, власний національний Олімпійський комітет. Ми будемо продовжувати наші зусилля в цьому напрямку до того часу, поки це питання не буде поставлене на порядку нарад Міжнародного Олімпійського Комітету".

Вже після відбуття пресконференції стало відомо, що тренери санкового спорту і майже всі члени санкового спорту олімпійської дружини СССР ще перед закінченням Олімпіяди були відкликані до Москви. Правдоподібно вони від'їхали в середу або четвер, 20-го або 21-го лютого. Згодом у приватній розмові між одним американським кореспондентом і українцями, українські представники заявили, що не виключено, що під психологічним тиском брати Паперові можуть заперечити цю інформацію, бо КҐБ відразу обвинуватить їх у кримінальному злочині, а не політичному переступі.

У неділю, 24-го лютого, перед закриттям Олімпіяди, українські представники передали бюрові лорда Кілланіна формальну вимогу розглянути справу братів Паперових і питання незалежної участи України в Олімпійських Ігрищах.

Професор д-р
ВОЛОДИМИР КУБІЙОВИЧ
і
д-р **АТАНАС ФІГОЛЬ**
відвідають Канаду і ЗСА.

У березні і квітні 1980 р. відбудуться такі зустрічі українського суспільства Канади і ЗСА з представниками

РЕДАКЦІЇ ТА ВИДАВНИЦТВА ЕНЦИКЛОПЕДІЇ УКРАЇНОЗНАВСТВА, ЯК ТАКОЖ УПРАВИ ЦЕНТРАЛЬНОГО ПАТРОНАТУ НТШ-САРСЕЛЬ у Торонті:

1.	Субота	1 березня	— Оттава, Канада
2.	Неділя	2 березня	— Монтреаль, Канада
3.	Субота	8 березня	— Тандер Бей, Канада
4.	Неділя	9 березня	— Саскатун, Канада
5.	Субота	15 березня	— Чікаго, ЗСА
6.	Неділя	16 березня	— Детройт, ЗСА
7.	Субота	22 березня	— Ньо-Йорк, ЗСА
8.	Неділя	23 березня	— Філядельфія, ЗСА
9.	Субота	29 березня	— Вінніпег, Канада
10.	Неділя	30 березня	— Едмонтон, Канада
11.	Понеділок	7 квітня	— Денвер, ЗСА
12.	Четвер	10 квітня	— Торонто, Канада
13.	Субота	19 квітня	— Сан Франціско, ЗСА
14.	Неділя	20 квітня	— Лос Анджелес, ЗСА

● Прохаємо всі товариства і організації вищеназваних місцевостей не робити в поданих днях ніяких імпрез.

● Уже є в продажу нова велика (розміром 55×105 см.) семикольорова КАРТА УКРАЇНИ з окремою брошурою на 30 сторінок друку з важливими статистичними даними про населення України від 1939 до 1978 років.

● Ця карта України і брошура надруковані окремо українською, а окремо англійською мовами. Ціна карти — $20.00 плюс $2.00 на поштову пересилку за один примірник. Передплатники ЕУ2 одержать карту України і брошуру безплатно разом з 8-им томом.

● Купуйте цю нову велику карту України у Вашій книгарні або висилайте замовлення на адресу Патронату НТШ-Сарсель у Торонті (як внизу), висилаючи одночасно чеком належність плюс по $2.00 від кожної карти на кошти пересилки і поштову оплату.

● Авторами цієї карти України НТШ є проф. д-р ВОЛОДИМИР КУБІЙОВИЧ і д-р АРКАДІЙ ЖУКОВСЬКИЙ, а друкувала її найкраща картографічна друкарня в Зах. Німеччині.

● Ця найновіша і найкраща карта України повинна бути в кожній нашій установі чи організації, в кожній нашій школі і в кожному українському домі.

УПРАВА
ЦЕНТРАЛЬНОГО ПАТРОНАТУ НТШ-Сарсель
у Торонті

Адреса Патронату: PATRONAT-NTSh, 16 Bracondale Hill Rd. Toronto, Ont., Canada, M6G 3P4
Telephone: (416) 656-5822.

ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ

УКРАЇНСЬКОЇ КРЕДИТОВОЇ КООПЕРАТИВИ
СВ. АНДРІЯ
в С. Бавнд Бруку, Н. Дж.

відбудуться

в неділю, 2 березня 1980 р., о год. 1-ій по пол. в залі при Церкві-Пам'ятнику в С. Бавнд Бруку, Н. Дж.

ДИРЕКЦІЯ

Студенти і прихильники...

(Закінчення зі стор. 1)

Кілланіном. Після однієї години поліція випровадила їх з будинку.

Українська молодь несла такі плякати: „Перше незалежність для України — і лише тоді Олімпіяда в Москві", „Свобода українським політичним в'язням" та інші.

У підготовці до літніх Олімпійських Ігрищ деякі крамниці в Лейк Плесіді продавали „Мішу" забавку-ведмедя, офіційну совєтську емблему для літньої Олімпіяди в Москві, але на вимогу українців власники принаймні трьох крамниць погодилися не реклямувати та не продавати забавку.

Під час однієї з демонстрацій один із представників УВФ переодягнувся за „Мішу" і зі зброєю в руках пильнував закуту лан цюгами дівчину в українському народному вбранні. Ця інсценізація поневолення України притягла до себе найбільше зацікавлених глядачів та журналістів, включно з телевізійною сіткою „CBS".

Молоді члени ОУВФ також мали кілька публічних сутичок з совєтськими змагунами, їхньою охороною та совєтськими журналістами, між ними з Ігорем Засадою з „Товараства Україна". З часом, — так виглядало, — у наслідок цих сутичок совєтські змагуни уникали публічних місць Лейк Плесіду.

Назагал туристи і місцеві мешканці прихильно ставилися до демонстрацій, переведених молоддю ОУВФ, і чимало разів виступали в обороні українських демонстрантів перед поліцією та офіційними чинниками. Рівнож багато неукраїнських глядачів ігрищ брали участь в демонстраціях, влаштованих українцями.

ВИПРАВЛЕННЯ ПОМИЛКИ

В редакційному коментарі „Свободи" з суботи 23-го лютого в заголовку трапилася суттєва помилка. Назва коментаря має бути: „Люди з ідеалістичними аспіраціями", а не з „ідеологічними...", як було надруковано. — Редакція.

СССР витратить 100 більйонів долярів на повітряну фльоту

Вашінґтон, Д. К. — У четвер, 21-го лютого ц.р., під час зустрічі з кореспондентами ген. Келлі Ґ. Бирк, речник Пентаґону заявив, що хоча у 1980 році Совєтський Союз заплянував видати 100 більйонів долярів на розбудову системи військової повітряної фльоти, то, однак, американські далекосяжні ракети в більшості перешкодять їхнім намаганням.

У 1980 році СССР не зможе встановити такої системи, щоби зупиняла далекосяжні ракети, але в 1990 році він вже може позбутися цієї проблеми, — сказав ген. К. Бирк також твердив, цитуючи американську розвідчу службу, що Совєтський Союз заплянував видати на військову повітряну оборону від 90-100 більйонів долярів однак в протилежності до цього факту, ЗСА занедбали до певної міри свою військову повітряну фльоту.

В СОРОКОВИЙ ДЕНЬ СМЕРТИ
нашої Найдорожчої
ДРУЖИНИ І МАМИ

бл. п.

ІРИНИ ФЕДЕНИШИН

буде відправлена

ЗАУПОКІЙНА СЛУЖБА БОЖА

в неділю, 2 березня 1980 р., о год. 12-ій дня в церкві св. Ів. Хрестителя в Нюарку, Н. Дж.
при Сенфорд Авеню

Просимо згадати в цей день Покійну в своїх молитвах.

Чоловік — АНТІН
Дочка — МАРІЯ

У П'ЯТУ БОЛЮЧУ РІЧНИЦЮ СМЕРТИ
нашого Найдорожчого, Незабутнього
МУЖА, БАТЬКА ТА ДІДА

бл. п.

ГРИГОРІЯ ГОЛУБЦЯ

яке припадає
4-го березня 1980 року

будуть відправлені
ЗАУПОКІЙНІ СЛУЖБИ БОЖІ
у слідуючих церквах:

Клівленд, Огайо — Покрова Пресвятої Богородиці;
Кергонксон, Н. Й. — Пресв. Тройці;
Рим — Собор Св. Софії;
Рим — в Каплиці Малої Семінарії;
Кастельґандольфо, Рим — в Обителі оо. Студитів та
в Торонто.

•

В пам'ять Покійного, складаємо 100.00 долярів на Патріярший Фонд Товариства Св. Софія.

Про молитви за Покійного просять:
дружина — АНАСТАЗІЯ
син — ЗЕНОН з дружиною МИРОСЛАВОЮ і дітьми
дочка — ДАРІЯ ЯКУБОВИЧ з мужем ОЛЕКСАНДРОМ та синами

З великим болем серця повідомляємо Рідних, Приятелів і Знайомих, що 23-го лютого 1980 р., по короткій і важкій недузі, упокоїлася в Бозі,
наша Найдорожча МАМА і БАБЦЯ

бл. п.

ЕМІЛІЯ з КОЗЛОВСЬКИХ КОЗІЦЬКА

вдова по сл. п. д-рові мед. Миколі Козіцькому

ПАНАХИДА відбудеться в похоронному заведенні П. Яреми у вівторок, 26-го лютого 1980 р., о год. 7:15 веч.

ПОХОРОН в середу, 27-го лютого 1980 р., о год. 9:30 ранку, з церкви св. Юра в Ню Йорку, на цвинтар в Бавнд Бруку, Н. Дж.

Горем прибиті:

дочка — РЕНАТА з мужем ЛЮБОСЛАВОМ
і внук — ЯРЕМА ГУЦАЛЮКИ

В глибокому смутку повідомляємо Родину та Приятелів, що дня 22-го лютого 1980 року в Ню Йорку, Н. Й., упокоївся в Бозі,
наш Найдорожчий
МУЖ, БАТЬКО, ДІДО, ШВАҐЕР

бл. п.

ДАМЯН ЗАХАРЧЕНКО

народжений 14-го листопада 1892 р. в Каневі, на хуторі Решітки, Україна.

Учасник Визвольних Змагань в 1918-20 роках, кооператор і ревізор в Ревізійному Союзі Українських Кооператив на Західніх Українських Землях.

ПАНАХИДА буде відправлена в похоронному заведенні Петра Яреми в Ню Йорку, в понеділок, 25-го лютого 1980 року, о год. 7:30 веч.

ПОХОРОННІ ВІДПРАВИ відбудуться у вівторок, 26-го лютого 1980 року, о год. 9:30 ранку в українській католицькій церкві св. Юра в Ню Йорку. Тлінні Останки Покійного по похоронних відправах будуть перевезені на український цвинтар св. Андрія в Бавнд Бруку, Н. Дж.

Горем прибиті:

дружина — РОЗИНА
син — МОДЕСТ
синова — НАТАЛІЯ
внук — МОДЕСТИК
сестри — МАРІЯ і ЄЛИСАВЕТА в Україні
вуйко — МИХАЙЛО МЕЛЬНИЧУК з Родиною
шваґер — ВОЛОДИМИР і ЕМІЛІЯ ПРОЦІНСЬКІ з Родиною
свати — ТАМАРА і БОРИС ГЛОБИ з Родиною
кузини — ІВАН і НАТАЛІЯ БАЗАРКО з Родиною
Ближча та дальша Родина в Україні, Польщі, Канаді і Бразилії

ВІЧНА ЙОМУ ПАМ'ЯТЬ!

Ділюся сумною вісткою зі Собратами-Священиками, Приятелями і був. Парафіянами і Знайомими, що 23-го лютого 1980 р., з Волі Всевишнього, по довгій і важкій недузі, відійшов у Вічність, на 67-му році відданого своїй церкві і своєму народові життя і 41-му році священства

мій Найдорожчий БРАТ

св. п. о. шамбелян

МИРОСЛАВ ІВАН МИЩИШИН

б. парох в селі Волоще, пов. Дрогобич, катехит в Любачеві, Україна, сотрудник катедри Непорочного Зачаття у Філядельфії, Па., парох Ниаґра Фоллс, в Амстердамі, Стемфорді, Елмайра Гайтс і Ню Гейвен і останньо заступник канцлера Стемфордської Епархії.

СВЯЩЕНИЧІ ПОХОРОНИ відбудуться в понеділок, 25-го і вівторок, 26-го лютого 1980 р., о год. 7:30 веч., в катедрі св. Володимира в Стемфорді, Конн. з Архиєрейською Службою Божою, яку відслужить єпископ Стемфорду Преосв. Кир ВАСИЛЬ ЛОСТЕН, в середу, 27-го лютого 1980 р., о год. 10-ій ранку в тій же катедрі.

Тіло спочине на епархіяльному цвинтарі св. Духа в Гемптонбурґу, Н. Й.

В глибокому смутку:

СТЕФАНІЯ МИЩИШИН — сестра
Ближча і дальша Родина в Україні

Традиційна Просфора ОЖ ОЧСУ в Ню Йорку

У мистецькій частині Просфори виступили учні Школи СУМ-А. Стоять (зліва): Тереза Парфльорі, Ліза Кобилецька, Тіна Беренда, Івась Макар і Михась Ростишевський

Святкування Просфори Організації Жінок ОЧСУ. Відділ в Ню Йорку, ввійшло вже в традицію. Поки прийду до обговорення програми, хочу зупинитися над значенням і важливістю її святкування.

Святкування Різдва Христового вже від першого століття християнства належало до найбільше шанованих празників на Русі-Україні, тому і з ним зв'язані найкращі обряди та звичаї українського народу. Досліди виявили, що історія цих звичаїв сягає ще дохристиянських часів, коли наші предки обходили в часі, в якому ми святкуємо Різдво — свято привітання сонця, чисто хліборобське свято, що було надхненням для людей і вірою в щасливий рік, добрий урожай, прихід худоби, радости життя, здоров'я господаря і родини.

Наша Церква, розуміючи важливу історичну і культурну вагу цих обрядів, перебрала їх, як набуток нашої передісторичної культури та скарб вірувань і світогляду наших предків доісторичної доби. Наша Церква не змінила їх, а вложила у них християнські ідеали, християнську мораль і етику, доповнила новими ідеями так, що звичаї ці в основі залишились незмінені. Все, що було зв'язане з хліборобством, працьовитістю, гостинністю чеснотою, святістю родини, шанування пам'яті покійних — всі істотні риси українського народу.

І так, наприклад, традицію посту і святої сповіді ввели вже в першому столітті християнства на Русі-Україні (1072 р.) київський митрополит Юрій, а згодом Петро Могила і вона залишилась незмінена до наших часів. Вирощена з коріння відвічного гону до краси і добра, українська маса залишилась вірна своїм звичаям і традиціям через усі сторіччя.

Свят-вечірній звичай — це один з настарших звичаїв народних, і наш народ святкує його на всіх просторах поселення: на рідних землях і поза їх межами. Ці Різдв'яні звичаї не тільки багаті і гарні, але вони мають велику спасенну силу для нас, бо ми, як нарід, завдячуємо у великій мірі цим тисячолітнім релігійним і національним традиціям наше існування, наше національне обличчя.

Український народ посідає неоціненної вартости різдвяні звичаї і коляди світського і церковного забарвлення. Ми повинні радіти цим, дякувати Божому Дитяткові за те, що Він так виїмково винагородив нас, вирізнив від багатьох інших. От хочби готування на Свят-Вечір дванадцяти страв. Цей щедрий звичай ми перебрали ще з передхристиянської доби. Дванадцять страв означало дванадцять місяців, для кожного — одна страва. А ще тому, що на „Багату кутю" мусять бути приготовані страви з цієї городини і садовини, що росла в господарстві, щоб вгостити душі дідів та Бога врожаю, щоб вродило в наступному році ще краще.

Наш народ цінував і зберігав вірно ці обряди і жадна ворожа сила не могла знищити їх, викорінити з душі народу. Тому ворог не в силі був знищити нас, як націю, бо з нами був Бог Спаситель і сильна віра в нашу правду, — наш дух живе у нашій традиції століття і животворить.

Відділ ОЖ ОЧСУ в Ню Йорку, головою якого є М. Лозинська, вже від років успішно влаштовує в часі Різдва Просфору для ширшого громадянства Ню Йорку.

Програма звичайно охоплює крім традиційних страв також мистецьку частину. За турботу про смачні страви відповідають подруги організації; мистецька частина лежить в руках проф. Андрієнко-Данчук, директорки Школи Українознавства Осередку СУМ'у в Ню Йорку. В гарно прибраній залі за святочно застеленими столами засіли гості, — великий гурт українців, щоб спільно об'єднатися для трапези і з'єднатися думками між собою.

За головним столом о. Т. Прокопів, ЧСВВ, з церкви Св. Юра, відмовив молитву, посвятив Просфору, вітаючи гостей. Святкування Просфори відкрила голова М. Лозинська, а вітаючи зібраних, вона підкреслила коротко вагу цього святкування та закликала усіх згадати думками і серцем наших рідних в Україні, багато з яких караються по тюрмах, концтаборах і засланнях північного ворога. Професор Андрієнко-Данчук привітала всіх представників організацій: мгра І. Винника, голову Управи ООЧСУ та голову Дому Визвольного Фронту; К. Василика, голову Осередку СУМ-А в Ню Йорку; Н. Савчук від 83-го Відділу СУА; М. Залібського від Т-ва „Броди-Лев"; письменницю Аллу Коссовську-Давиденко, яка відтак відчитала власний вірш „Київ"; Н. Журавського і П. Когута від Батьківського Комітету школи СУМ'у; маестра Черешньовського, голову Об'єднання Українських Мистців; інж. Качура, голову ОЧСУ в Ню Йорку; диригента проф. Хомина; В. Костика, директора оселі СУМ-у в Елленвіллі. При щедрій гостині в теплій родинній атмосфері проходив час. При таких різдвяних святкуваннях, коли величне „Бог Предвічний" залунає, кожна людина, яким би не була вона прибита смутком, відчує в душі благодать і надію.

В мистецьку програму ввійшли деклямації учнів Школи Українознавства СУМ'у, поодинокі й гуртові, а виконавці були: М. Івасик, М. Ростишевський, І. Макар, Т. Беренда, Л. Кобилецька, С. Решітник, Т. Парфльорі, Х. Пенжола, Н. Маслій, Л. Кобилецька, О. Решітник. Справді з чуттям і зрозумінням була виконана гуртова деклямація „Батьківщина" старшими учнями — Л. Любавською, М. Ґбур, О. Решітником. Їхня учителька проф. Андрієнко-Данчук зуміла викресати в наших дітях справжню іскру таланту, — любо було слухати гарну рідну мову.

Слава також батькам, що дорожать рідною мовою і плекають її у своїх домах. Вірно можна про них сказати словами Воробкевича, що у них „не камінь у серденьку", а щира любов до рідного слова.

Вершком мистецької програми був виступ учнів Кобзарської Школи в Ню Йорку, адміністратором якої є п. Чорний, а саме: Н. Гончаренко, Ір. Івасишин, Андрій Гончаренко. Вони виконали коляди: „Бог предвічний", „Добрий вечір тобі", козацьку „Полечку" та „Взяв би я бандуру". Всі пісні обробки Ю. Китастого.

Звуки нашого національного інструменту — бандури завжди мають чародійну силу на нас. Вона неначе бальзамний лік діє на нашу втомлену душу. Ці молоді талановиті діти своєю гарною грою, ніжними голосами прикликали до нас подих рідних степів.

Реферат про „Різдвяні звичаї та традицію" виголосила А. Заборська.

Ця успішна Просфора мала за ціль обновити у нас почуття приналежности до нашого народу, пригадати нам вагу плекання наших тисячолітніх обрядів і традицій, щоб вони були нашим наказом, щоб були живими у нашій хаті. Передаймо їх з роду в рід, щоб не було переводу нашим людям на чужині, бо наша традиція — це „досвітні вогні, переможні урочі, прорізують темряву ночі".

А. Заборська-Ґелетей

Перед Річними зборами членів

Чимраз то більше українських громадян Ню Йорку зацікавлені в діяльності Федеральної Кредитової Кооперативи „САМОПОМІЧ" у Ню Йорку. Недаром в 1979 році прибуло 549 нових членів. Від студентів, що одержують позички, ґарантовані урядом, — до сплати аж по закінченні студій; від молодих пар, що мають деякі ощадності і хочуть дістати „морґедж" на купно дому; аж до емеритів, котрі рішили одержувати свої пенсії соціяльного забезпечення безпосередньо на свої щадничі рахунки в кооперативі.

В 1979 році кооператива видала 495 позичок на суму $4,260,258.00, а за тих 28 років і сім місяців своєї діяльности по 31-ше грудня 1979 року — 15,983 позичок на суму $55,873,736.-00 на всякі потреби своїх членів, а головно на закуп одно-, дво- і більше родинних домів.

Ця з року на рік зростаюча позичкова діяльність була можлива завдяки членам, які складали свої більші і менші, а декотрі навіть досить великі ощадності в кооперативі. Управа старалася дати тим членам відповідну нагороду у формі дивіденди, котра зростала з року на рік. 1-го жовтня 1979 року підвищено дивіденду з 6.50% на 6.75%, а від 1-го січня 1980 року піднесено дивіденду до найвищої, законом дозволеної висоти 7% річно — з чвертьрічним нарахуванням, що дає $7.19 від $100.00 за рік — якщо член залишає нараховану суму на своїм рахунку.

За 1979 рік виплачено членам дивіденду в сумі $1,402,727.89, за попередні роки $6,530,467.85 — разом від початку — $7,933,195.-74. Члени, які заморозили свої ощадності на один чи більше років, у формі щадничих цертифікатів, дістали вищі відсотки. За 1979 рік виплачено $175,017.13 відсотків від тих цертифікатів.

Крім того кооператива оплачувала за своїх членів життєве забезпечення відповідно до суми ощадностей. У березні 1979 піднесено висоту того забезпечення з 1,000.00 до $2,000.-00. Також позички кооператива забезпечує своїм коштом аж до висоти $10,-000.00 на випадок смерти або тривалої постійної непрацездатности. За ці забезпечення кооператива заплатила в 1979 році $74,-772.32. Разом виплачено в користь членів $1,652,517.-34, тобто 75.11% всіх прибутків. А одержано в 1979 році прибутки в сумі $2,-200,177.92. Отже з кожних $100.00 прибутків виплачено в користь членів $75.-11. На адміністрацію видано $330,135.38, тобто 15% всіх прибутків, у тому $33,943.00 на культурно-освітні цілі. Рештою в сумі $217,525.20, тобто 9.8% всіх прибутків, збільшено резервові фонди до висоти $1,311,222.97. Це додаткове забезпечення членських ощадностей, які забезпечені федеральною аґенцією до висоти $40,000.00 на одного члена.

Як попередніми роками, так і за 1979 рік надруковано звіт з діяльности, в якім з'ясовано докладними цифрами діяльність і розвиток кооперативи у звітовому році. Звіт можуть одержати члени, а також і не-члени в домівці кооперативи в годинах урядування. Всім варто зайти до домівки кооперативи, що міститься у власнім чотириповерховім будинку під ч. 108 на 2-ій Авеню (між 6 і 7 вул) в Ню Йорку. При тій нагоді варто оглянути виставлену там велику картину з княжих часів роботи словного нашого мистця Петра Андрусева.

А члени, які зацікавлені майбутнім розвитком нашої рідної, доволі великої вже фінансово установи, повинні взяти участь в Річних зборах, що відбудуться в неділю 2-го березня у великій залі Українського Народного Дому ч. 140-142 2-га Авеню в Ню Йорку. Початок точно о год. 3-ій по полудні.

Роман Раковський

Гостина св. Миколая в передшкіллі

В суботу 15-го грудня м.р. відвідав св. Миколай дітей садочку 83 Відділу СУА та передшкілля Школи українознавства при Самопомочі в Ню Йорку.

Перед приходом св. Миколая діти, які були перебрані за сніжинки, олені й зайчики, потішили батьків, учителів та всіх присутніх різноманітною й веселою програмою. Завдяки старанням Е. Вацик, учительки садочку; К. Зєлик, її помічниці; та І. Мотиль-Мудрецької, вчительки передшкілля, діти жваво виконали тематично дібрані пісні, танці й деклямації з великим успіхом.

Після дитячих виступів з'явився св. Миколай з ангелами на срібних, покритих подарунками санках. Читаючи у своїй золотій книжці, св. Миколай сказав дітям, що всі отримають від нього подарунки через те, що старалися бути чемними на протязі року. З незахованим захопленням (а деколи й навіть з певним страхом) підійшла кожна дитина до високого св. Миколая, одержала свій подарунок та, нетерпляче тримаючи його, повернулася скоренько до свого місця.

Після роздачі подарунків св. Миколай попрощався зі всіма присутніми, залишивши всіх — наймолодших і найстарших — з почуттям великого задоволення та з приємними незабутніми спогадами.

І. М-М

„ДЕРЕВ'ЯНА АРХІТЕКТУРА..."

(Закінчення зі ст. 2-ої)

між собою, лемківські вежечки церков є чотиригранні і висотою різні, від найвищої до найнижчої, бойківські всі рівні з багатьма дашками, а гуцульські у виді хреста, кращий поділ в книжці був би за тими племінними районами, чим поазбучний. Очевидно, що відділ церков, які взагалі не є з Карпат, повинен був бути поданий окремо, із заподанням впливу карпатського стилю на інші округи Галичини.

Архаїчна дерев'яна, зокрема церковна архітектура наших Карпат, належить до високомистецьких і оригінальних проявів української народної творчости. Тому, що всі наші землі опинилися під ворожою безбожницькою окупацією, яка старається нищити мистецькі пам'ятники самобутности українського народу, ми повинні старатися збирати якнайбільше тих пам'яток і окремими виданнями передавати майбутнім поколінням та зберігати в бібліотеках і музеях. Досі ми маємо лише кілька книжок із тієї ділянки, а саме: Верховинця „На руїнах далеких а близьких", Музею Української Культури в Свиднику „Дерев'яні церкви", видання УКУ в Римі „Мистецтво лемківської церкви", приготовляється до друку проф. Кармазина „Мистецтво бойківської архітектури" — заходами УКУ і Бойківщини. Книжка „Дерев'яна архітектура українських Карпат" поповнює і збагачує ту вартісну ділянку.

Відзначення бою під Крутами в Чікаґо

З рамени Відділу УККА конференція молоді в Чікаґо 10-го лютого вшанувала пам'ять молодих героїв, що віддали свої життя під Крутами, обороняючи столицю України від московсько-большевицького наїзника.

У католицькій церкві св. Володимира і Ольги відбулася соборна панахида з участю о. Бутринського, о. Кротеця і діякона А. Черовського з цієї парафії; о. Білинського з католицької парафії св. Миколая; о. Білецького з православної парафії св. Володимира та з присутністю уніформованої молоді й членів ветеранських організацій з прапорами.

У своїй проповіді о. М. Бутринський говорив про поняття слова „герой". Сьогодні, казав отець, у друку і телебаченні звеличають героїв розпусти, хуліганства, розбійників та боягузів, які кажуть: „Better red then dead" (краще бути червоним, ніж мертвим).

Сьогодні справжній героїзм можна зустріти в буденному житті, серед звичайних людей, які заступаються за чисті й гідні ідеали людства та честь українського народу: „... а коли треба, то зі зброєю в руках оборонятимуть Америку чи Україну..." — так, як 62 роки тому молоді студенти й юнаки середніх шкіл по-геройському обороняли Київ під Крутами.

Після панахиди всі перейшли до парафіяльної залі на апель молоді. Бунчужний Тарас Кохно від ОДУМ-у прийняв звіти уніформованої молоді та передав командантові Олегові Скуб'якові, від Пласту.

Після звіту почесній команді писар Марійка Косач, від СУМА, прочитала святочний наказ дня: „Ми зібралися тут сьогодні, щоб спільно вшанувати пам'ять молодих героїв крутянської події 29-го січня 1918 року. Мета сьогоднішнього апелю — показати, що ідеї, за які полягля молоді юнаки-герої під Крутами та за які змагаються наші ровесники в Україні, живуть і розвиваються в наших серцях тут на еміграції. Ці ідеї, які є підставою існування усіх наших організацій молоді, з'єднують нас тут сьогодні".

Одумівці Василь Деркач, Наталка і Тарас Кохни на бандурах відіграли в'язанку українських народних мелодій. Члени братства св. Бориса і Гліба Софія Косочевич, Богдан Джюк та Олесь Рейнарович прорецитували вірш „Лицареві Крут". Сумівець Тарас Дрозд прочитав святкове слово, уявне відтворення останніх наказів, розмов та останніх слів відважних молодих героїв Крут. На кінець апелю всі присутні проспівали „Боже Великий".

Ол. Пошиваник

ПІДРИВНІ АКЦІЇ...

(Закінчення зі ст. 2-ої)

розвідчими діями, що підірвало успішність і ефективність цього інструменту американської зовнішньої політики.

Схід заскакує Америку Кубами, Анґолами і Афганістанами, бо його розвідка сильніша і підривні акції краще пляновані і відважніші. Відомо, що совєтська розвідка має далеко легше завдання у „відкритому суспільстві, як ЗСА, і загалом на Заході. Як же тяжко і небезпечно діяти американській розвідці в контрольованому суспільстві, як совєтське чи сателітське! Як добре мусять знати і знають совєти, що твориться у нас на найвищих щаблях проводу, а як мало нагоди пролізти у тенета їх проводу... Якою потужною зброєю є совєтська розвідка, про це розказав нещодавно багато такий перебіжчик на американський бік, як наш земляк — по прізвищу — Аркадій Шевченко. Найбільший тут клопіт із так званими „подвійними" аґентами, які працюють „на два боки", але ніхто певно не може встановити, де їхня льояльність. Як важко розшифрувати шпигуна в Америці, ілюструє історія відомого шпигуна „Саші" Американська розвідка знала, що той „Саша" тут діє, але „накрити" його досі не вдалось.

Нещодавно виявлена історія лорда Блата, „четвертого" в шайці Фільбі і товаришів, показує теж, як важко боротись з чужою розвідкою. Очевидно у своїй діяльності добра розвідка мусить іноді втягнути в орбіту своїх доходжень і непричасних людей. Хто міг би підозрівати, що такий лорд Блат, чи в Німеччині шеф канцелярії канцлера Брандта, це совєтські шпигуни. А таке твориться.

Що підірвало працю американської розвідки? Вотерґейтська афера. Суперліберальні кола роздули ту аферу до неможливих пропорцій і використали її, щоб „помститись" на Сі-Ай-Ей і Еф-Бі-Ай. Публіці уможливлено доступ до секретів розвідчих організацій, а їхніх аґентів виставлено на скарги за порушення „цивільних" прав і суди.

Повторюємо: Розвідча служба — преважка, дуже небезпечна і невдячна служба. У своїй роботі розвідчик може і мусить іноді переступити межі конечного. Коли його за те карається, він знеохочується, і це паралізує і його, і цілу організацію. Америка переймається іноді надто тим, що ця країна залишається позаду у ділянці нуклеарних й інших зброєнь. Мало хто здає собі справу з того, як дуже пошкодило Америці приниження ваги тих так важливих інструментів зовнішньої політики, як розвідка і підривні акції. Може дехто цурається тих акцій і хоче відпекатись тієї „брудної" роботи, але, на жаль, у нинішньому світі можна попасти у серйозну халепу без неї. Привернення американській розвідчій службі належного статусу в державному апараті є конечністю, щоб не бути відсуненим на заднє місце у міжнародній грі сил. Лібералізм несе гарні гасла, але безпека держави і її інтерес у нинішніх умовинах — це перше завдання. Нині треба всюди бути, все бачити, бути поінформованим, діяти і протидіяти, щоб не повторювались Куби, Анґоли, Теграни і Афганістани. Такі інциденти, як Куба і Іран, підривають престиж держави, а великодержава не може на таке собі позволити. Втрата престижу — це дорога до катастрофи. А все треба тямити: не Америка ввела цей засіб аґресії у практику.

НАЇВНІСТЬ ЧИ ІҐНОРАЦІЯ?

(Закінчення зі ст. 2-ої)

кельнерок з численних готелів і ресторанів, понад чотири тисячі лікарів, які будуть на службі в часі Олімпіяди; сотні шоферів таксівок і навіть сотні проституток. Усіх їх зобов'язували бути вухами і очима між тисячами туристів і спортовців, що за ними будуть слідкувати поруч тисяч аґентів КҐБ і міліції, зосереджених в Олімпійських містах.

Перенесення, відложення чи бойкот Олімпіяди в Москві завдало б комуно-московським імперіялістам величезної моральної і матеріяльної шкоди. Тому кремлівські можновладці і їх симпатики у вільному світі робитимуть усе можливе, щоб до цього не допустити. Не виключено, що спрепарують удаваний вихід з Афганістану, як про це вже дехто робить здогади, але чи Західній світ повірить кремлівським обманцям?

✝ ВІДІЙШЛИ ВІД НАС

ВЕИЛІ БОРОВСЬКИИ, член УНС Відд. 52 ім. Тараса Шевченка в Голіок, Масс., помер 7 січня 1980 р. на 68-му р. життя. Нар. 1911 р. в Ґрінфілд, Масс.; членом УНС став у 1941 р. Залишив у смутку дружину Катерину, 5 сестер і багато сестрінниць і сестрінків. Похорон відбувся 9 січня 1980 р. на укр. кат. цвинтарі Голі Ґост в Савт Дірфілд, Масс.

Вічна Йому Пам'ять!
Петро Пилипець, секр.

МИКОЛА СТРИЖАК, член УНС Відд. 337 ім. Івана Франка в Балтімор, Мд., помер (згинув у авт. катастрофі) 8 липня 1979 р. на 27-му р. життя. Нар. 1952 р. в Балтіморі, Мд.; членом УНС став у 1961 р. Залишив у смутку дружину Теріс, батька Івана, матір Надю, сестру Александру, брата Віктора. Похорон відбувся на цвинтарі св. Андрея в Балтімор, Мд.

Вічна Йому Пам'ять!
Секретар

ЮРІЙ КУТОВИЙ, член УНС Відд. 425 ім. о. Григорія Грушки в Чікаґо, Ілл., помер 21 грудня 1979 р. на 53-му р. життя. Нар. 1926 р. в Латвії; членом УНС став у 1964 р. Залишив у смутку дружину Лілі і сина Альфреда Юрія. Похорон відбувся 24 грудня 1979 р. на цвинтарі Елмвуд в Рівер Ґров, Ілл.

Вічна Йому Пам'ять!
Роман С. Смук, секр.

ІВАН ЛАЙТАР, член УНС Відд. 466 ім. Івана Франка в Брентфорді, помер на 76-му р. життя. Нар. 1904 р. в Одрехова, Зах. Україна; членом УНС став 1945 р. Залишив у смутку дружину Анастазію, сина Івана, дочку Діяну і 7 внуків. Похорон відбувся 21 грудня 1979 р. на цвинтарі св. Йосифа в Брентфорд, Онт., Канада.

Вічна Йому Пам'ять!
П. Крутиголова, секр.

МАРІЯ КУЛИНИЧ, членка УНС Відд. 301 ім. Дмитра Вітовського в Чікаґо, померла 12 грудня 1979 р. на 86-му р. життя. Нар. 1896 р. в Польщі; членкою УНС стала у 1928 р. Залишила у смутку сина Івана і дочку Ольгу. Похорон відбувся 15 грудня 1979 р. на цвинтарі Елмвуд в Рівер Ґров, Ілл.

Вічна Її Пам'ять!
Петро Врублівський, секр.

МИХАЙЛО ЯБЛОНСЬКИЙ, член УНС та рекордовий секретар Відд. 142 св. Михаїла в Елізабет, помер 9 січня 1980 р. на 57-му р. життя. Нар. 1922 р. в Україні; членом УНС став у 1950 р. Залишив у смутку дружину Марію, синів Михайла й Івана, доньки Гелен і Анну і 2 внуків. Похорон відбувся 12 січня 1980 р. на цвинтарі Розеґілл, Лінден, Н. Дж.

Вічна Йому Пам'ять!
М. Маркович, секр.

АННА БОРОВСЬКА, членка УНС Відд. 343 св. Анни в Рочестері, Н. Й., померла 25 грудня 1979 р. на 66-му р. життя. Нар. 1913 р.; членкою УНС стала у 1966 р. Залишила у смутку чоловіка Франка, доньку Джуді, двох синів: Ричарда і Ларі і 3 внуків. Похорон відбувся на цвинтарі Голі Сепальчер в Рочестері.

Вічна Її Пам'ять!
Мері Сверида, секр.

ОЛЬГА ГРИНЧИШИН, членка УНС Відд. 45 Т-ва Любов у Філядельфії, Па., померла 22 грудня 1979 р. на 61-му р. життя. Нар. 1918 р. в Честер, Па.; членкою УНС стала у 1959 р. Залишила у смутку чоловіка Івана; дітей: Фридерика, Василя, Мері, Джені, Івана, Семеона, Михайла і Петра та 7 внуків. Похорон відбувся 27 грудня 1979 р. на цвинтарі св. Марії у Фако Чейс, Дженкінтавн, Па.

Вічна Її Пам'ять!
Микола Пришляк, секр.

ПЕТРОНЕЛЯ БОРТНИК, членка УНС Відд. 5 св. Миколая в Асторії, померла на 55-му р. життя. Нар. в Угорниках, Україна; членкою УНС стала у 1970 р. Залишила у смутку мужа Василя, дочку Ірену, сестру Марію з мужем і дітьми. Похорон відбувся на цвинтарі св. Духа в Гемптонбурґу, Н. Й.

Вічна Її Пам'ять!
М. Хоманчук, секр.

ЕВСТАХИЙ КОЗОПАС, член УНС Відд. 5 св. Миколая в Асторії, помер 3 січня 1980 р. на 56-му р. життя. Нар. в Лодині, пов. Ліско, Україна. Залишив у смутку дружину Катерину, кузинку Розалію, 3-ох братів і 3 сестри в Україні. Похорон відбувся на цвинтарі св. Духа в Гемптонбурґу.

Вічна Йому Пам'ять!
М. Хоманчук, секр.

АННА ВОЛОШИН, членка УНС, Відд. 413 ім. Ольги Басараб в Юніон, Н. Дж., померла 13 січня 1980 р. на 67-му р. життя. Залишила у смутку чоловіка Миколу, дочку Надію, брата Богдана і сестру Ольгу да 2 внуків. Похорон відбувся 15 січня 1980 р. на цвинтарі св. Андрія в Савт Бавнд Бруку, Н. Дж.

Вічна Її Пам'ять!
Мері С. Ґера, секр.

АНДРІЙ ХОЛЕВКА, член УНС Відд. 94 ім. Маркіяна Шашкевича, в Гемтремк, Міч., помер 16 грудня 1979 р. на 94-му р. життя. Нар. 1885 р. в Зах. Україні. Залишив у смутку синів — Вілліяма і Станлея та доньку Софію. Похорон відбувся 20 грудня 1979 р. на цвинтарі Беллевю, Флорида.

Вічна Йому Пам'ять!
Роман Татарський, секр.

ЕВА ОЛИВКО, членка УНС Відд. 125 в Чікаґо, Ілл., померла 22 січня 1980 р. на 60-му р. життя. Нар. 1919 р. в Будомир, Любачів, Україна; членкою УНС стала у 1949 р. Залишила у смутку чоловіка Дмитра. Похорон відбувся 25 січня 1980 р. на цвинтарі св. Миколая в Чікаґо, Ілл.

Вічна Її Пам'ять!
Секретар

ОТЕЦЬ ІВАН ІЛЯШЕНКО, член УНС Відд. 361 Т-ва Дністер в Ню Йорк Ситі, Н. Й., помер 9 січня 1980 р. на 86-му р. життя. Нар. 1893 р. в Україні; членом УНС став у 1955 р. Залишив у смутку дружину Наталію. Похорон відбувся 12 січня 1980 р. на цвинтарі св. Андрія у Савт Бавнд Бруку, Н. Дж.

Вічна Йому Пам'ять!
С. Чума, секр.

МИХАЇЛ МЕЛЬНИКОВИЧ, член УНС Відд. 488 ім. Т. Чупринки у Фініксі, Арізона, помер 19 грудня 1979 р. на 84-му р. життя. Нар. 1896 р. в с. Стрільбичі, пов. Ст. Самбір; членом УНС став у 1938 р. Залишив у смутку дві сестри. Похорон відбувся 27-го грудня 1979 р. на цвинтарі у Тусані.

Вічна Йому Пам"ять!
Я. Бакович, секр.

Катерина Андрухів, членка УНС Відд. 147 св. Михаїла в Аллентавн, Па., померла 1 січня 1980 р. на 82-му р. життя. Нар. 1897 р. в Романівка, Україна; членкою УНС стала у 1926 р. Залишила у смутку доньку Анну і сестру Анну. Похорон відбувся 4 січня 1980 р. на цвинтарі Вудлови Меморіял в Аллентавн, Па.

Вічна Її Пам'ять!
Іван Гуцайлюк, секр.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ УНС

П'ЯТНИЦЯ, 21-го БЕРЕЗНЯ 1980 р.

МАЯМІ, Фло. Річні загальні збори Т-ва ім. М. Лисенка 368 Відд., о год. 6:30 веч., в залі Укр.-Амер. Клюбу при Норт-Вест 3595 35-ій вул. На порядку зборів: звіти Управи, перевибір Управи і плян праці на слідуючий рік. — М. Ракуш, гол., Ю. Цегельський, секр.